

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Grenaa Varmeværk A.m.b.a. over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 9. juli 2009
OM gennemgang af budgetter og regnskaber

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

NÆVNETS Nævnensformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN- Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
SÆTNING Fhv. direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen
I SAGEN

NÆVNETS Energitilsynets stadfæstes med den ændring, at tilbagefø-
AFGØRELSE ringsbeløbet nedsættes fra 8.313.691 kr. til 7.589.582 kr.

Statsautoriseret revisor Jens Aarøe, Knud Robæk's Eftf. Statsautoriseret revisionsaktieselskab, har ved brev af 3. august 2009 på vegne af Grenaa Varmeværk A.m.b.a. (herefter benævnt klager) indbragt Energitilsynets afgørelse 9. juli 2009 for Energiklagenævnet. Ved afgørelsen fandt Energitilsynet, at klager skulle tilbageføre 8.313.691 kr. til forbrugerne gennem nedsættelse af den prismæssige anlægssaldo.

Sagens baggrund

Energitilsynet iværksatte gennemgang af regnskaber og budgetter for 437 fjernvarmeværker, herunder klager. Af klagers årsrapport for 2007 fremgik tilslutningsafgift (-bidrag) på 14.961.691 kr. under posten egenkapital.

Energitilsynet fandt, at tilslutningsbidragenes placering under egenkapital var urimelig efter varmforsyningslovens¹ § 20, stk. 1 og 2, og § 21, stk. 4. Det skyldtes, at tilslutningsbidragenes placering under egenkapital ville medføre, at forbrugerne ville skulle betale et tilsvarende beløb i afskrivninger.

¹ Bekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 af lov om varmforsyning med senere ændringer.

Klager dokumenterede over for Energitilsynet, at klagers egenkapital pr. 1. juni 1980 udgjorde 6.648.000 kr. Da varmeværkerne, før varmforsyningslovens prisbestemmelser trådte i kraft 1. marts 1981, frit kunne disponere over tilslutningsbidrag, fandt Energitilsynet, at det udelukkende var differencen svarende til 8.313.691, der skulle fragå anlægssaldoen.

Klager har i forbindelse med klagen til Energiklagenævnet oplyst, at 724.109 kr. af egenkapitalen stammer fra Grenaa Varmeværks fusion i 1991 med bl.a. Søndenå Varmeværk. Beløbet, der skal fragå anlægssaldoen, vil efter klagers vurdering herefter alene udgøre 7.589.582 kr.

Sagen drejer sig herefter om, hvorvidt klager er forpligtet til at lade et beløb fragå anlægssaldoen med henblik på at tilbageføre beløbet til forbrugerne, samt størrelsen af dette beløb.

Den påklagede afgørelse

Af Energitilsynets afgørelse af 9. juli 2009 fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Energitilsynets afgørelse

Det meddeles:

- At Energitilsynet noterer, at Grenaa Varmeværks egenkapital pr. 1. juni 1980 udgjorde 6.648.000 kr., som dermed ikke skal fragå anlægssaldoen.
- At Energitilsynet forudsætter, at opkrævede tilslutningsafgifter på 8.313.691 kr. prismæssigt skal fragå anlægssaldoen, således at afskrivningsgrundlaget efter varmforsyningsloven nedsættes tilsvarende.
- At Energitilsynet lægger til grund, at Grenaa Varmeværk overholder varmforsyningsloven ved behandling af indekserede låneomkostninger.

[...]

Konklusion

Energitilsynet finder på baggrund af jeres bemærkninger, at sagen nu kan afsluttes. Der vil blive oprettet en ny sag for at følge op på, at de resterende 8.313.691 kr., der er opkrævet som tilslutningsafgift bliver tilbageført til forbrugerne gennem en nedsættelse af den prismæssige anlægssaldo. De resterende forhold Energitilsynet har vurderet i sagen anses som opklaret.

[...]”

Klagers bemærkninger og synspunkter

Klager gør overordnet gældende, at Energitilsynets afgørelse ændres, således at der ikke skal ske en tilbageførsel af et beløb fra klagers anlægssaldo til forbrugerne. Klager har til støtte herfor navnlig anført:

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 2 af 8

- Klager har fremlagt oplysninger, hvorefter klagers egenkapitaltilførte tilslutningsbidrag udgør 14.237.582 kr., og dermed ikke som anført i Energitilsynets afgørelse 14.961.691 kr. Det beløb, der eventuelt kan komme på tale at tilbageføre til forbrugerne udgør herefter 14.237.582 kr. minus 6.648.000 kr. svarende til 7.589.582 kr. Differencen i egenkapitalen på 724.109 kr. stammer fra fusionen mellem bl.a. Grenaa Fjernvarme A.m.b.a. og Søndenå Fjernvarme.
- De tilslutningsbidrag, der fejlagtigt er medtaget som egenkapital og som ifølge Energitilsynet skal tilbageføres til forbrugerne, stammer fra årene 1981 til 1989. Fejlen er således sket for mere end 20 år siden, hvorfor beløbet ikke kan tilbageføres til de eksakte forbrugere. Da klager endvidere er fusioneret med tre andre varmekværker, er antallet af forbrugere kraftigt forøget. Tilbagebetalingen vil antagelig skulle forløbe over 25 år, og dermed vil det være helt andre forbrugere, der vil nyde godt af tilbageførslen, end de forbrugere, der har et etisk krav på tilbagebetalingen.
- Det er klagers opfattelse, at alle er bedst tjent med, at den 20 år gamle fejl ikke rettes. Udbetales tilbagebetalingsbeløbet ikke, vil fremtidige forbrugere få glæde heraf, idet den større egenkapital medfører et mindre lånebehov og mindre renteudgifter.
- Ved rettelser af varmeprisen bør det være den forbruger, der har betalt for meget, der får kompensationen. Klager har ved tidligere efterreguleringer tilbagebetalt det for meget opkrævede også til fraflyttede forbrugere.
- Da den af Energitilsynet påbudte tilbagebetaling ikke er mulig at gennemføre tilstrækkeligt korrekt, opfordrer klager Energiklagenævnet til at omstøde Energitilsynets afgørelse, således at den gamle fejl ikke rettes.

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 3 af 8

Energitilsynets bemærkninger og synspunkter

Energitilsynet har ved e-mail af 26. august 2009 fremsendt bemærkninger til klagen. Energitilsynet har navnlig anført følgende:

- Klagers oplysning om, at 724.109 kr. af egenkapitalen stammer fra fusionen mellem Grenaa Fjernvarme A.m.b.a. og Søndenå Fjernvarme er en ny faktuel oplysning, der ikke indgik ved Energitilsynets afgørelse.
- Energitilsynet kontrollerer prismæssige uoverensstemmelser med varmeforsyningslovens prisbestemmelser siden disses ikrafttræden den 1. marts 1981.

- Tilslutningsbidragene er forbrugernes betaling for den kapacitet i produktions- og ledningsanlæg, som klager stiller til rådighed for forbrugerne. Tilslutningsbidragene udgør dermed en pris for fjernvarmen, som er reguleret af varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2.
- Finansieringen af fjernvarmeværkernes anlæg kan ske ved låntagning og prismæssige henlæggelser, samt ved forbrugernes tilslutningsbidrag. Tilslutningsbidragene er efter varmforsyningsloven ved en fast og langvarig praksis prismæssigt behandlet som henlæggelser. Det betyder, at forbrugernes indbetaling af tilslutningsbidrag fragår anlægssaldoen på tilsvarende måde som udgiftsførte henlæggelser fragår anlægssaldoen, når anlægget er idriftsat, jf. afskrivningsbekendtgørelsens² § 2. Derved sikres det, at forbrugerne ikke betaler for anlægget to gange. At tilslutningsbidragene fragår anlægssaldoen medfører endvidere, at afskrivningerne samlet set over afskrivningsperioden bliver nedsat med samme beløb i priserne. Energitilsynet er således enig med klager i, at tilbagebetalingen til forbrugerne prismæssigt vil løbe over 25 år, svarende til anlæggets afskrivningsperiode.
- Varmeforsyningslovens prisbestemmelser virker fremadrettet. Konsekvensen af disse bestemmelser er derfor, at det ikke er usædvanligt, at det er andre forbrugere, der får andel i den af Energitilsynet påbudte nedskrivning af anlægssaldoen, end de forbrugere, der i sin tid har betalt herfor.
- Energitilsynet fastholder på denne baggrund, at en prismæssig behandling af en indtægt i strid med varmforsyningsloven ikke kan opretholdes.

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 4 af 8

Retsgrundlag

Varmeforsyningsloven indeholder bl.a. følgende regler om priser mv. og Energitilsynets kontrol heraf:

”[...]

Kapitel 4
Priser

§ 20. Inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer kan kollektive varmforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraft-varme-værker med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v. i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efter-

² Bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital i følge lov om varmforsyning med senere ændringer.

forskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog stk. 7-11, § 20 a, stk. 7, og § 20 b.

Stk. 2. Efter regler fastsat af transport- og energiministeren kan der endvidere indregnes driftsmæssige afskrivninger og med det i § 21 nævnte Energitilsyns tiltræden henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital, jf. dog stk. 7.

[...]

§ 21. Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser [...]

Stk. 4. Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

[...]”

Det daværende Gas- og Varmeprisudvalgets, nu Energitilsynets, muligheder for regulering af kollektive varmforsyningers henlæggelser og kapitaldannelse, er reguleret ved afskrivningsbekendtgørelsen, der bl.a. indeholder følgende bestemmelser:

”[...]

Henlæggelser

§ 5. Gas- og varmeprisudvalget kan tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas indregnes henlæggelser til nye anlæg.

Stk. 2. Henlæggelser kan tidligst påbegyndes 5 år før det planlagte idriftsættelsesår.

Stk. 3. I 5 år før idriftsættelsesåret kan der ialt henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, som denne vil fremtræde på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægsomkostninger excl. renter. Der kan ikke i noget år henlægges mere end 20 pct. af den budgetterede anlægssum.

Stk. 4. På værker med forenet produktion fordeles anlægssummen på de enkelte produkter efter rimelige driftsøkonomiske principper.

Stk. 5. Såfremt henlæggelserne samlet overstiger 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, modregnes det overskydende beløb i priserne i driftsættelsesåret og det følgende år.

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 5 af 8

[...]

Kapitaldannelse

§ 7. I tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne i §§ 1-5 medfører en urimelig kapitaldannelse, kan gas- og varmeprisudvalget bestemme, at bogførte fondsmidler, herunder midler overført til ejerne - dog bortset fra pensionsfond og rimelige driftskapitalmidler - anvendes til nedsættelse af priserne på varmt vand, damp eller gas i forsyningsområderne.

[...]”

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Klager har indbragt Energitilsynets afgørelse om nedsættelse af klagers anlægssaldo med et beløb af 8.313.691 kr., der skal tilbageføres til forbrugerne gennem prisnedsættelse. Beløbet er fremkommet ved, at klager i årene 1981 til 1989 fejlagtigt tillagde de af forbrugerne indbetalte tilslutningsbidrag under egenkapital.

Klager har overordnet anført, at fejlen ikke bør rettes henset til, at fejlen skete for mere end 20 år siden, hvorfor de nuværende forbrugere er forskellige fra dem, der dengang indbetalte tilslutningsbidragene.

Energiklagenævnet lægger ved afgørelsen til grund, at de tilslutningsbidrag, som forbrugerne har indbetalt til klager i årene 1981 til 1989, er tillagt klagers egenkapital.

Klager stiller kapacitet i produktions- og ledningsanlæg til rådighed for forbrugerne, for hvilket forbrugerne betaler tilslutningsbidrag. Bidragende udgør således en del af forbrugernes bidrag til finansiering af værket's produktions- og ledningsanlæg. Tilslutningsbidrag er dermed en pris i leveringsforholdet mellem værket og forbrugerne, der er reguleret ved varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2. Egenkapital er derimod udtryk for den indskudskapital, som ejerne har investeret i virksomheden. De indbetalte tilslutningsbidrag er således ikke indskudskapital, men derimod kapital, der er akkumuleret via priserne på fjernvarme.

Tilslutningsbidragenes placering på klagers egenkapitalkonto medfører problemer i forhold til varmforsyningslovens prisregulering. Således kommer forbrugerne til at betale for anlæggene to gange, dels som ved indbetaling af tilslutningsbidraget og dels ved afskrivninger af anlægget over priserne.

Forbrugernes betaling for anlæggene to gange er ikke en nødvendig udgift, der kan indregnes i varmeprisen, jf. varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2. Tilslutningsbidragenes placering på egenkapitalkontoen må derfor anses for at være urimelig eller i strid med varmforsyningslovens § 20, hvorfor Energitil-

17. juni 2010

J.nr.: 1021-233

Eksp.nr.: 49138

HCH-EKN

Side 6 af 8

synet kan give påbud om ændring heraf, jf. varmemforsyningslovens § 21, stk. 4.

Efter afskrivningsbekendtgørelsens § 2 indregnes for nye anlæg de driftsmæssige afskrivninger i priserne på grundlag af den konstaterede anlægssum med fradrag af henlæggelser. Dette medfører, at afskrivningerne af anlægget over afskrivningsperioden bliver nedsat med et beløb svarende til henlæggelserne.

Energiklagenævnet lægger til grund, at tilslutningsbidrag efter en fast og langvarig praksis håndteres som henlæggelser ved opgørelsen af priser efter varmemforsyningsloven. Ved i forbindelse med varmemforsyningslovens prisregulering at håndtere tilslutningsbidragene som henlæggelser kommer forbrugerne kun til at betale for anlægget én gang – ved indbetaling af tilslutningsbidragene. Tilslutningsbidragene vil således skulle håndteres som henlæggelser.

Da de i sagen omhandlede tilslutningsbidrag er indbetalt for mere end fem år siden, og da klager ikke har modregnet tilslutningsbidragene i afskrivningsgrundlaget for anlæggene, har tilslutningsbidragene fra perioden 1981 til 1989 ført til en urimelig kapitaldannelse, jf. afskrivningsbekendtgørelsens § 7, jf. § 5. Da tilslutningsbidragene har ført til en urimelig kapitaldannelse, kan Energitilsynet bestemme, at disse midler skal anvendes til nedsættelse af priserne, hvilket er sket ved den påklagede afgørelse.

Energiklagenævnet finder, at de af forbrugerne indbetalte tilslutningsbidrag, som i perioden 1981 til 1989 fejlagtigt blev tillagt klagers egenkapital, fører til, at forbrugerne kommer til at betale tilslutningsbidragene to gange, hvilket er urimeligt, jf. varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, jf. § 20, stk. 1 og 2. Energiklagenævnet finder herefter, at tilslutningsbidragene skal tilbagebetales til forbrugerne ved nedsættelse af anlægssaldoen i henhold til varmemforsyningslovens prisregulering. Herved vil afskrivningsgrundlaget efter varmemforsyningsloven blive nedsat tilsvarende.

Energitilsynet kunne som led i sit tilsyn muligvis på et tidligere tidspunkt have foretaget en undersøgelse af klagers regnskab, der ville have afdækket den forkerte kontering af tilslutningsafgifter/-bidrag, ligesom klager eller dennes revisor tidligere selv kunne være blevet opmærksom på problemstillingen ved aflæggelse af årsregnskabet. Disse forhold, samt det forhold, at fejlen med kontering af tilslutningsafgifter/-bidrag under posten egenkapital er begået for mere end 20 år siden, kan dog ikke føre til et andet resultat.

For så vidt angår størrelsen af det beløb, som skal tilbagebetales til forbrugerne, har klager oplyst til Energiklagenævnet, at 724.109 kr. af egenkapitalen stammer fra fusionen mellem Grenaa Varmeværk A.m.b.a. og Søndena Varmeværk i 1991. Egenkapitalen udgør således ifølge klager 14.237.582 kr. mens beløbet, der skal tilbageføres til forbrugerne udgør 7.589.582 kr. Oplysningen egenkapitalen fra fusionen forelå ikke for Energitilsynet, da tilsynet

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 7 af 8

traf den påklagede afgørelse, og oplysningen om egenkapitalen fra fusionen har derfor ikke indgået i Energitilsynets afgørelse.

Energiklagenævnet lægger på baggrund af klagers oplysninger til grund, at det beløb, der skal tilbageføres til forbrugerne, herefter udgør 7.589.582 kr. og ikke 8.313.691, som anført i den påklagede afgørelse.

Med denne beløbsmæssige ændring stadfæstes Energitilsynets afgørelse.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets stadfæstes med den ændring, at tilbageføringsbeløbet nedsættes fra 8.313.691 kr. til 7.589.582 kr.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 3. maj 2010 og efterfølgende af nævnsformanden.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om varmforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. lov om varmforsyning § 26, stk. 4.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P. N. V.

Poul K. Egan
Nævnnsformand

/ Henrik Chieu
Sekretariatschef

17. juni 2010
J.nr.: 1021-233
Eksp.nr.: 49138
HCH-EKN

Side 8 af 8